

רע"פ 2361/20 - משה בן אדרת נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 2361/20

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: משה בן אדרת

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בעפ"ג 19-06-64780 מיום 24.2.2020, שניתן על ידי כב' השופטים ד' מרשק מרום, ז' בוסתן ו-א' גורמן

בשם המבקש: עו"ד רועי לנג; עו"ד נועם גוטמן

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופטת ד' מרשק מרום, השופטת העמיתה ז' בוסתן והשופט א' גורמן) בעפ"ג 19-06-64780 מיום 24.2.2020, שבנדחה הערעור המבקש על גזר דינו של בית המשפט השלום בפתח תקווה (השופטת א' דניאלי) בת"פ 17-12-57817 מיום 22.5.2019.

2. המבקש הורשע על פי הודאתו בביצוע עבירות של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית, לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים) (יצוין כי בפסק דינו של בית המשפט המחוזי נכתב בטעות "החזקת סמים לצריכה עצמית"); 85 עבירות של סחר בסם מסוכן בצוותא, לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודת הסמים המסוכנים-29(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); ו-85 עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף

499(א)(1) לחוק העונשין.

על פי המתואר בכתב האישום המתוקן, המבקש השתתף ב"מערכת משומנת" של סחר בסם מסוכן מסוג FUB-AMB ("ניס גאי") בכך ששימש במשך כחודשיים בלדר המעביר סמים מהמוכר (אדם שזהותו אינה ידועה) לקונים רבים.

3. מתחם העונש ההולם הועמד על 24-45 חודשי מאסר לצד עונשים נלווים. זאת לאחר שבית משפט השלום עמד על קלות ביצוע העבירות ועוצמת הפגיעה באינטרס הציבורי; משך הזמן שהמבקש ביצע את העבירות; מדיניות הענישה הנוהגת; והצורך להרתיע את מי שעלול לסבור כי יוכל לגרוף רווח קל על ידי עסקאות מסוג זה.

אשר לקביעת העונש בתוך המתחם, נשקלו לחומרה ריבוי העבירות; המנגנון המשומן ששימש לביצוען; קלות הביצוע; והפגיעה בציבור בכללותו.

כנסיבות לקולה צוינו קבלת האחריות על ידי המבקש; היעדר עבר הפלילי; נסיבות חייו הכוללות את התייתמותו מאימו בגיל צעיר; החיסכון בזמן השיפוטי שהתאפשר בעקבות הודאתו; ושני תסקירים מטעם שירות המבחן, אשר ציינו כי המבקש שולב בקבוצה טיפולית, נמנע משימוש בסמים, והוא בעל שאיפות נורמטיביות ללא מאפיינים עברייניים. עם זאת, צוין כי מאחר שהמבקש לא היה מכור בעצמו לסם, לא ניתן לראות בו מי שעבר הליך טיפולי משמעותי או הליך שיקומי המצדיקים סטייה ממתחם העונש ההולם.

לאור האמור, עונשו של המבקש נקבע ברף התחתון של המתחם, ונגזרו עליו 24 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו; 10 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירה על פקודת הסמים המסוכנים מסוג פשע; וקנס בסך 7,000 ש"ח או 70 ימי מאסר תמורתו.

4. בית המשפט המחוזי קיבל בחלקו את הערעור על גזר הדין.

נקבע כי המבקש עבר תהליך טיפולי משמעותי הבנוי עבורו והמותאם לצרכיו, שיתף פעולה באופן עקבי ויציא עם שירות המבחן ונתרם מהתהליך תוך שהפיק את הלקחים המתאימים. לאור האמור נקבע כי יש להתחשב בהליך השיקומי שעבר המבקש על ידי סטייה לקולה ממתחם העונש ההולם והעמדת העונש על 18 חודשי מאסר בפועל חלף 24 חודשי המאסר שנגזרו בבית משפט השלום. יתר העונשים נותרו על כנם.

5. מכאן הבקשה שלפניי, שבה נטען כי מתעוררת שאלה משפטית עקרונית שלא לובנה בפסיקה עד כה, וזה עיקרה: האין קביעה כי שיקולי שיקום מצדיקים חריגה לקולה ממתחם העונש (לפי סעיף 40 לחוק העונשין), מחייבת, בהתאם לכוונת המחוקק, כי בית המשפט יגזור את העונש לפי עקרון השיקום בלבד?

עוד נטען כי לאור המגמות להעדפת השיקום והענישה החלופית בקהילה ולהפחתת המאסרים בישראל, שגה בית המשפט המחוזי בקובעו כי עקרון ההלימה מחייב הטלת מאסר בפועל על המבקש.

לבסוף נטען כי האמור לעיל מקבל משנה תוקף נוכח מגפת הקורונה המעמידה אסירים בסכנה מוגברת בשל שהייתם בצפיפות בבתי הכלא. כן צוין כי אביו של המבקש נפטר לאחרונה, משפחתו היא כל עולמו, והניתוק ממנה בשל האיסור על ביקורי משפחות נוסף ל"שיקולי צדק מובהקים" המצדיקים לתת רשות ערעור.

6. דין הבקשה להידחות.

כידוע, רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן אך ורק במקרים חריגים שבהם מתעוררת סוגיה עקרונית החורגת מעניינה הפרטי שלה המבקש, או במקרים שבהם עולה חשש שנגרם לו עיוות דין מהותי או אי צדק קיצוני (רע"פ 9938/17 דהאן נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (1.1.2018)).

7. עניינה של הבקשה שלפניי אינו נמנה עם מקרים חריגים אלו.

תיקון 113 לחוק העונשין בכלל, וסעיף 40 בפרט, נדונו בפסיקתו של בית משפט זה לא אחת, ונקבע בפירוש כי במקרים מסוימים "בצד ההכרה כי שיקולי שיקום מצדיקים סטיה ממתחם העונש ההולם, שיקולי גמול והרתעה אינם מאפשרים לפטור את המערער כליל מעונש מאסר, ואף מחייבים החמרה בעונשו" (ע"פ 4876/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 47 (3.12.2015)). ראו גם ע"פ 1079/16 מדינת ישראל נ' נחמן, פסקאות 26-28 (1.8.2016).

8. גם המלצת שירות המבחן להימנע מהטלת מאסר בפועל לאור נסיבותיו הייחודיות של המבקש, איננה יכולה להצדיק מתן רשות ערעור. במקום אחר עמדתי על כך כי:

"תסקיר שירות המבחן אינו חזות הכל. על אף המקצועיות הרבה של שירות המבחן, אין לראות בהמלצתו קביעה חד משמעית ... על בית המשפט היושב בדין לשקול שיקולים נוספים בנוסף להמלצתו של שירות המבחן, בהתחשב במכלול נסיבות הענין המובא בפניו ותוך ראיית התמונה הרחבה.

שיקול השיקום אינו השיקול היחיד שיש להביא במנין השיקולים לצורך גזירת דינו של נאשם. הקלה בעונשו של נאשם בשל שיקולי שיקום מהווה חריג לכלל העומד ביסוד תיקון 113 לחוק העונשין, שעל פיו 'העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו'" (ע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל, פסקה 12 לחוות דעתי (18.4.2018)).

זאת ועוד, הלכה היא כי טענות בנוגע לחומרת העונש כשלעצמה אינן מקימות עילה למתן רשות ערעור לבית משפט זה, אלא

בנסיבות של סטייה ניכרת ממדיניות הענישה (רע"פ 6401/18 ספיר נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (17.9.2018)).

עניינו של המבקש אינו מעלה סטייה חמורה ממדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים, ובוודאי לא במידה הדרושה לקבלת רשות ערעור. כך במיוחד משהעונש שהושת על המבקש חורג לקולה ממתחם הענישה שקבע בית משפט השלום.

אין להמעיט מחומרת המעשים מושא תיק זה. כמתואר לעיל, המבקש שימש חלק מחבורה עבריינית מאורגנת שסחרה בסמים מסוכנים בהיקף רב, למרות מודעותו לסכנות הטמונות בשימוש בסם ולאי חוקיות פעולותיו.

בית משפט זה שב והדגיש כי על מדיניות הענישה בגין סחר והפצה של סמים מסוכנים, ובכללן סמים הנחשבים ל"סמים קלים", להיות מרתיעה ומשמעותית, וכי יש לראות בחומרה ניסיונות לעשיית רווח כספי באמצעות סחר בסמים אלה (רע"פ 8695/19 פסו נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (5.1.2020)). קל וחומר כי כאשר עסקין בסמים סינתטיים שפגיעתם חמורה יותר, על הענישה להיות מרתיעה ומשמעותית.

9. הבקשה נדחית אפוא.

עם זאת, לנוכח המציאות העכשווית אני מחליט, אף משלא נתבקשה בקשה כזו, לדחות את תחילת ריצוי עונש המאסר בפועל שהושת על המבקש, ליום 3.5.2020 עד השעה 10:00.

ניתנה היום, י"ב בניסן התש"ף (6.4.2020).

ש ו פ ט